א) [תוספתא פ״א], ב) [נדה כד. בע״ז מו. כ׳ רש״י ד״ה

בני כ' חיים יהודה וחזהיה

שמוז, ג) לעיל ב., ד) לקמן י, ל) [דף י.], ו) [וע"ע מוס'

עירוביו פא: ד"ה ה"ג וכו"ו.

ה) וכגון סוכמות של בית, ה) [ממלא קופתו עפר ועושה כל"ל],

הגהות הב"ח

נמחק:

מוסף רש"י

מוחלפת השיטה. התנח

שסידרן טעה באחת מהן

ו וכגון סולמות של בית

םח א מיי' פכ"ו מהל' שבת הלכה ז ופ"ה מהל' יו"ט הל' ד טוש"ע

רבינו חננאל

ימתני׳ דמפרש דבמוליכיז פליגי ב"ש וכ"ה, דלא כר" שמעון בן אלעזר, דתני דבמוליכיז את הסולם פליגי להחזיר הסולם ממקום שלקחו ממנו, אוסרין שב"ש אוטון מתירין. בד"א שחולקין שמתירין ב״ה שמתירין משום דשובכו מוכיח עליו, אבל אומר מטהו מחלוז לחלוז. עלייה לא פליגי אלא דברי הכל אסור, מכלל דרבי שמעון בן אלעזר סבר דאפילו בסולם של עלייה וב״ה מתירין, והורו להוליך סולם של עלייה לשובך כב״ה אליבא דר׳ שמעון בן אלעזר דהוא ת״ק דר׳ יהודה. ואמר להו מה שהתרתם שטעיתם ולא דקדקתם יפה. כי ר׳ יהודה שדיקדקתם שחולק על ר' שמעון בן אלעזר, בסולם של עלייה אינו חולק עליו, אלא אדרבה איכא למידק הכי, מדלא קתני מוליכין את הסולם לשובך סתם, דאיכא . למימר מכל מקום בין מן השובך ובין מן העלייה, אלא קתני במה דברים אמורים דמוליכין את הסולם משובך לשובך, בסולם של שובך, אבל בסולם של עלייה דברי הכל אסור, שמעינן מינה דר׳ יהודה מפרש דברי ר שמעון בן אלעזר. איכא דאמרי לא הורו אלא להטות סולם של עלייה החות סולם של עלייה מחלון לחלון, דקדקו ואמרו מאי דאסר ת"ק והיא הולכת (מסולם) ואפילו הטיית סולם של עלייה. וא"ר דוסא אע"פ שאין מוליכן מותר להטות. והורו כר׳ מותר להטות, והורו כרי דוסא. ואמר להם אביהם טעיתם, לא כי ר' דוסא אינו חולק על ר' יהודה בסולם של עלייה כלל, אלא בסולם של שובך שמתיר ר׳ יהודה להוליכו, אוסר ר' דוסא בהולכה ואינו מתיר אלא בהיטוי. מדקתני מחלון לחלון, ש״מ לא שרי ר׳ דוסא אלא ש מילא שריד דוטא אלא היטוי מחלון לחלון באותו שובך, אבל משובך של ע[']לייה. **דייקינ**ן ממתני דקתני ב"ש אומרים אין מוליכין וב"ה אומרים מוליכין, אלמא בשמחת יו"ט ב"ש לחומרא וב"ה חיה ועוף ב"ש אומרים . (לא) יחפור בדקר ויכסה,

ללא היא דר"י מעמא דת"ק מפרש. ול״ת והל כל מקום דתני במה לחלוק וי"ל דהיינו במשנה אבל לא בברייתא 0: באי דקא שרי ת"ק קא אסר רבי דוסא. דאפי׳ נשאר סולמות

> דוסא יאמר דלא נחלקו ב"ש וב"ה בדבר זהב משמע דקי"ל כר' דוסא ותימה דאמר בעירובין פרק חלון (דף עו: ושם) מטלטלין את הסולם ובכולי שמעתין משמע דאסור לטלטל סולם של עליה ור' דוסא אוסר אפיי סולם של שובך וי"ל דשני מיני סולמות הן וכן משמע בהדיא פרק חלון (שם דף עו:) והתם מיירי בקטנים גיו והכא מיירי בגדולים ד והר״ר אברהם מבורגו"ל פירש דהתם מיירי בשבת דמאי טעמא אסרי לטלטל הסולם משום דמחזי דלהטיח גגו הוא נריך ובשבת ליכא חששא שאסור להוליאו לחוץ אבל הכא מיירי ביום טוב דמותר להוליאו לחוץ וא״כ איכא הך חששה ולפי זה הסור לטלטל הסולם שלנו בי"ט ואפילו בביתו דשמא הלכה כרבי דוסא וצ"ע: אלמא גבי שמחת י"ט ב"ש

שאין בה שמחת י"ט כ"כ ומה שמתירין ב"ש היינו מטעם דלית להו הכנה ומטעם דלא דמי לפירות הנושרים ולמשקין שובו: אמר ר' יוחנן מוחלפת השימה. פירוש ההיא דתריסין דב"ה סברי אין מסלקין התריסין בי"ט וכל הנך משניות דמייתי מחליף ואותה דהשוחט כדקאי קאי וקשה טובא להדא פי׳ דא״כ מתוקמא לפי המסקנא כל הני שנויי דחיקי דלעיל דמייתי הואיל ולא מחליף בשום פנים אותה דהשוחט ועוד קשה מאי קאמר גבי עור משום דמחזי למזגא עליה הא מפרש טעמא לקמן (דף יא:) דהתירו סופן משום תחלתן וע"ק דא"כ דאותה דהשוחט נשארת במקומה א"כ רבה ורב יוסף שקלו וטרו (לעיל דף ז:) אליבא דב"ש וזהו דוחק גדול ועוד קשה כיון דמוחלפת ההיא דתריסין סבירא להו לב"ה דאין מסלקין משום דיש בנין וסתירה בכלים ובריש פרק כל הכלים (שבת דף קכב: ושם) סתים לן תנא דאין בנין וסתירה בכלים לכך פר"ת דמוחלפת השיטה היינו ההיא דהשוחט דב"ה סברי יחפור בדקר ויכסה

שרי הולכה בשאר סולמות א וי"ל דר׳ לחומרא וכו'. וא״ת אמאי

לא פריך מבילה שנולדה ופי׳ הקונט׳ משום דגבי בילה לא שייך שמחה

מתניתיז דלא כי האי תנא דתניא שאמר רבי שמעון בן אלעזר מודים ב"ש וב"ה שמוליכין את הסולם משובך לשובך לא נחלקו אלא להחזיר שב"ש אומרים אין מחזירין וב"ה אומרים אף מחזירין אמר רבי יהודה במה דברים אמורים בסולם של שובך "אבל בסולם של עליה דברי הכל אסור ר' דוסא אומר מטהו מחלון לחלון אחרים אומרים משום רבי דוסא אף מדדין בו ייבני רבי חייא נפוק לקרייתא כי אתו אמר להו אבוהון כלום מעשה בא לידכם אמרו לו סולם בא לידינו והתרנוהו אמר להם צאו ואסרו מה שהתרתם אינהו סבור מדקא אמר רבי יהודה בסולם של עליה לא פליגי מכלל דתנא קמא סבר פליגי ולא היא רבי יהודה מעמיה דתנא קמא קא מפרש ממאי מדקתני מוליכין את הסולם משובך לשובך ואי סלקא דעתך בסולם של עליה פליגי האי מוליכין את הסולם משובך לשובך מוליכין את הסולם לשובך מבעי ליה אלא לאו הכי קאמר של שובך אין של עליה לא ואידך מי קתני מולם של שובך משובך לשובך קתני ואפי׳ לכמה שובכין איכא דאמרי אמרו לו המוי סולם של עליה בא לידינו והתרנוהו אמר

מסניסין. דקתני בהולכת סולם פליגי לאו כי האי תנא דקתני בהולכה מודו מפני שלורך י"ט היא: אבל של עליה אסור. דההוא ודאי אמרי להטיח גגו הוא לריך: מדדין בו. אם החלון רחוק לא שרי אלא הטוי ותימה רבי דוסא דאמר כמאן דלכ"ע ואין ראש הסולם מגיע שם (6) בה בהטיה מדדין רגליו של סולם מעט מעט: לקרייתה. לכפרים לראות שדותיהן: סולם בא לידינו.

דת"ק קא מפרש. ובשל עליה ליכא (ה) רש"י ד"ה מדדין וכו׳ למאן דשרי: ממאי מדקתני. במלתיה שם בהטיה כל"ל ותיבת בה עם כשקים ככי ליתיכת כל נמחק: (ב) ד"ה הא קשיא זו החליפה כל"ל ותיבת על דת"ק משובך לשובך אלמא בסולם המיוחד לשובכין קחי: מי קסני סולם של שובך. דנהוי משמע דבשל שובך קחי: משובך לשובך קחני. ולעולם בשל עליה ורבותא אשמועינן דיוליכנו מעליה לשובך ראשון וממנו לכמה שובכין: הטוי סולם של עליה. והוליכו לשובך מבעוד יום ועכשיו בא

הולכת סולם של עליה לשובך: מכלל

דמ"ק סבר. בשל עליה פליגי

בחזרה ומודים בהולכה: טעמיה

להטותו מחלון לחלון: מחי דקח חסר

ס"ק. דרבי דוסא דהוא ר' יהודה

דאמר בסולם של עליה אסור להוליך

הא שרי רבי דוסא מיהא להטות:

ולא היא מאי דקא שרי ח"ק. דהיינו

של שובך להוליך קא אסר ר׳ דוסא

ואתא למימר הולכה אסור הטיה שרי

ובשל עליה לא איירי כלל: מוחלפת

השיטה. כאן הוחלפה שיטתן ולריך

להפוך דבריהם: וממאי דמוחלפת.

ומאי קשיא ליה לר׳ יוחנן דלמא

טעמייהו דב"ש התם משום דאיכא

דקר נעוץ וליכא לד איסור: אבל

היכח דליכח דקר נעוץ. דחיכח לד

רמז חפירה לא שרו ואפי׳ בעפר

תיחוח שהוא כחפור ועומד והכא

נמי לא שנא דהא איכא חשדא דלהטיח

גגו: אבל הסם לא. דגזרי משום

כתישה דלמא זמנין דבעי כתישה:

אלא אי קשיא. מתניתין אהדדי

שהולרך רבי יוחנן להחליף שיטתן

טל זו החליפה: לא יטול. מן

הגוולות בי"ט: אא"ר נענע מבעוד

יום. ולא סגי בהכנה בדבור בעלמא

כדמפרש לקמן שעמא דלמא למחר

כי שקיל להו חיים עלייהו וממליך:

ולריך

להפוך דבריהם: הא קשיא.

מוסף תוספות א. וכי פליג ר׳ דוסא סולם של שובך. תר"פ. בהולכה כב"ש דמתניתין בהולכה וקא שרו בהטיה. שיטה, ועי' חכמת מנוח. ב. בהולכה דסולם בהולכה דסולםדלכו"ע אסור ואפילובסולם של שובך אלא בהטיה פליגי דב"ש אסרי וב״ה מתירין כיון שהוא של שובך אבל של עליה אסרו אפילו בהטיה. שיטה. אסרו אפיקו בחסיות טקיא, ועי׳ רש״ש. ג. בסולמות שלנו שאדם רגיל לעשות לטלטלן בכל עת, ואין רגילות להטיח בהם גגור הילכך מותר. רשב״ה. T. שאנו רגילין לעשות להטיח כהם גגות. אי נמי הכא בסולמות גדולות מאוד שאין רגילות לעולם אלא להטיח בהם גגות. רשנ״ל, ה. משום דאנו מחליפין ההיא דהשוחט, ואם כן בית הלל מתירים לשחוטי בלא הכנה,

והלכה כמותן. תר״פ.

אלא דשובכו מוכיח עליו אבל התם לא אלא אי קשיא הא קשיא בית שמאי אומרים ילא יפול אלא אם כן נענע מבעוד יום וב"ה אומרים עומד ואומר זה וזה אני נוטל אלמא גבי שמחת יו"ט ב"ש לחומרא וב"ה לקולא ורמינהי השוחם חיה ועוף ביו"ם אמר רבי יוחנן מוחלפת השימה ודלמא לא היא עד כאן לא אמרי ב"ש אלא היכא דאיכא דקר נעוץ

וכו׳ והשתא ניחא הכל ואומר ר״ת חמיה אני על מה הצריכו העולם הכנה וזכור אני דבימי נערותי לא הוי מצריכין כללה אך עתה לפי מה שטעו דסבורים דמוחלפת לא קאי אהשוחט וכו׳ וב״ה לחומרא לפיכך מלריכין הכנה ומיהו זה אינו דלפי פירושו נמי לכל הפחות סברי ב"ה מאי דסברי ב"ש מעיקרא וב"ש בעו דקר נעוץ ואפי' בעפר חיחוח בעו הכנה מדקאמר הכא עד כאן לא קאמרי ב"ש התם אלא דאיכא דקר נעוץ משמע אפילו בעפר תיחוח בעו ב"ש דקר נעוץ מבעוד יום משום הכנה כדפ"ה וחדע דאל"כ הא דקאמר רב יהודה לעיל והוא שיש לו דקר נעוץ לאו אליבא דב"ה הוא לפי המסקנא דאמרי ב"ה שיחפור בדקר לכתחלה וישחוט ואע"ג דמייתי מלתיה דרב יהודה גבי ומודים מכל מקום קאי אכולה מתניתין כדפרישית וסברא היא דלא פליגי ב"ש וב"ה אלא בהא דבכה"ג דשרו ב"ש בדיעבד שרו ב"ה לכתחילה ולעולם בעו דקר נעוץ משום הכנה ועוד ראיה מדקאמר רב יהודה גופיה לעיל (דף ח.) ים ממלא קופתו ועושה בה כל לרכו משמע דבעינן הכנה לפי האמת ואע״פ שיש לפרש דבשאר לרכים מיירי כגון לכסות בו לואה אבל לכסוי דם לא צעינן הכנה לא משמע הכי לעיל לפי המסקנא וגם עתה דאמר מוחלפת השיטה אין להחליף פירוש דברי האמוראין וא"כ יפה נהגו העולם שלה לכסות רק בעפר מוכן שהוא מיחוח כגון מצבור של אפר או שראוי לצלות בו ביצה ולא מעפר חיחוח שע"ג קרקע שהוא בטל אגב קרקע ולא מאפר הכירה שהוסקה בי"ט אם אינו ראוי לללות בו בילה ותימה א"כ דמוחלפת קאי אההיא דהשוחט ובית שמאי לחומרא היכי מונה לה במסכת עדיות גבי הנך דב"ש לקולא ובית הלל לחומרא וי"ל דמונה לה לפי הטעות דנשנית קודם דמוחלפת השיטה:

להם צאו ואסרו מה שהתרתם אינהו

סבור מאי דקא אסר תנא קמא קא שרי

רבי דוסא ולא היא מאי דקא שרי תנא קמא

קא אסר רבי דוסא: אבל ממהו מחלוז

לחלון וכו': אלמא גבי שמחת יו"ט ב"ש

לחומרא וב"ה לקולא ורמינהי יהשוחם חיה

ועוף ביום מוב ב"ש אומרים יחפור בדקר

ויכסה וב"ה אומרים לא ישחום אא"כ היה

לו עפר מוכן מבעוד יום אמר רבי יוחגן

מוחלפת השימה ממאי דלמא עד כאן לא

קאמרי ב"ש התם אלא היכא דאיכא דקר

נעוץ אבל היכא דליכא דקר נעוץ לא ואי

נמי עד כאן לא קאמרי בית הלל הכא